

HIỆN TRẠNG BỆNH CHẾT HÉO RỪNG TRỒNG KEO TẠI TỔNG CÔNG TY GIẤY VIỆT NAM

Nguyễn Minh Chí¹, Phạm Quang Thu¹, Phạm Đức Huy², Nguyễn Tuấn Anh²

¹ Trung tâm Nghiên cứu Bảo vệ rừng, Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam

² Viện Nghiên cứu Cây Nguyên liệu Giấy, Tổng Công ty Giấy Việt Nam

Từ khóa: Bệnh chết héo,
Ceratocystis
manginecans, keo lai,
Keo tai tượng

Keywords: Acacia
hybird, *Acacia mangium*,
Ceratocystis
manginecans, Wilt
disease

TÓM TẮT

Các loài keo là đối tượng cây trồng rừng chính cung cấp nguyên liệu giấy, dăm và gỗ xẻ. Diện tích rừng trồng keo ở Việt Nam đến năm 2015 đạt hơn 1,3 triệu ha. Tuy nhiên, bệnh chết héo gây hại rừng trồng các loài keo có xu hướng lan nhanh. Nghiên cứu này nhằm xác định triệu chứng, hiện trạng, đặc điểm hình thái, định loại, tính gây bệnh của nấm gây chết héo rừng trồng keo lai và Keo tai tượng tại Tổng công ty Giấy Việt Nam. Nấm gây bệnh chết héo rừng trồng keo lai và Keo tai tượng với triệu chứng điển hình là trên vỏ của thân cây bị bệnh có những vết loét, gỗ bị thâm đen hoặc xanh đen, có thể sùi bọt. Khi cây bị bệnh, tán lá bắt đầu héo từ trên ngọn xuống và sau đó cây sẽ bị chết. Kết quả giải trình tự gen bằng cặp mồi $\beta T1a$ và $\beta T1b$ đã xác định các chủng nấm gây bệnh chết héo rừng trồng keo lai và Keo tai tượng tại Tổng công ty Giấy Việt Nam là loài *Ceratocystis manginecans*. Các chủng nấm phân lập từ các mẫu cây bị bệnh đều có tính gây bệnh mạnh và rất mạnh đối với cây keo lai 1 năm tuổi. Bệnh chết héo gây hại phổ biến trên rừng trồng keo, tỷ lệ bị bệnh trên keo lai từ 14,2% đến 19,6% và trên Keo tai tượng từ 16,7 đến 20,9%. Kết quả nghiên cứu này sẽ góp phần quản lý hiệu quả bệnh chết héo keo.

Ceratocystis wilt disease of Acacia plantations in Vietnam Paper Corporation

Acacia spp. are planted in large scale (about 1.3 million ha, 2015) in Vietnam for the main purposes of pulp - wood, wood - chip and saw - log productions. However, wilt disease has been spread and become a serious threat to these estates. This study aimed to identify symptoms, current status, characterization of morphology, taxonomy, and pathogenicity of pathogens that cause wilt disease in Acacia hybrid and *A. mangium* plantations in Vietnam Paper Corporation. Typical symptoms of wilt disease in Acacia hybrid and *A. mangium* are cankers on the stem, the bark and wood surrounding lesions is discolored, the wood turns to brown or dark blue. The canopies turned yellow, followed by wilting, leaf drying and leaf fall, and then tree death. From $\beta T1a$ and $\beta T1b$ sequence analysis, the *Ceratocystis* isolates causing wilt disease in Acacia hybrid and *A. mangium* plantations in Vietnam Paper Corporation belong to *Ceratocystis manginecans*. The pathogenicity of isolates ranged highly virulent with Acacia hybrid cutting. The wilt disease caused by *C. manginecans* is quite common in acacia plantations and disease incidences are 14.2 - 19.6% and 16.7 - 20.9% to Acacia hybrid and *A. mangium* respectively. The findings of this study could be useful for disease management.